

Іванькова Олександра Володимирівна,
Студент 6-го курсу, групи ОПД 602,
спеціальність «Облік і оподаткування»,
спеціалізація «Облік підприємницької діяльності»,
ДВНЗ «Київський національний
економічний університет імені Вадима Гетьмана»

Науковий керівник:
Безверхий Костянтин Вікторович,
к.е.н., докторант кафедри обліку і оподаткування ДВНЗ «Київський національний
економічний університет імені Вадима Гетьмана»

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ВИТРАТИ»

Основним критерієм ефективної діяльності підприємства є правильне управління витратами. Зростання рівня конкуренції та глобалізація підприємницького середовища зумовили значимість і актуальність проблеми управління витратами компанії з метою підвищення її ефективності. Саме тому для прийняття правильного управлінського рішення великого значення набуває питання щодо розкриття терміну «витрати» з урахуванням всіх тенденцій його розвитку.

Питання визначення економічної сутності витрат в різний час розглядалися дослідниками в таких ракурсах:

- а) як зменшення активів;
- б) як вартість використаних ресурсів в процесі господарської діяльності;
- в) як загальноекономічна категорія, що характеризує використання різних речовин і сил природи;
- г) як одна з важливих категорій управлінського обліку та якісної оцінки діяльності підприємства;
- д) як все, що витрачає підприємство.

Узагальнення підходів різних авторів до визначення поняття «витрати» наведено в табл. 1.

Узагальнення підходів до визначення поняття «витрати» у працях авторів

№ з/п	Автори	Підходи до визначення поняття «витрати»	Кількість джерел, одиниць	Частка джерел, %
1	А. Алексєєва, О. Буфетова, Є. Гнатенко і Т. Бурова, М. Кузьміна, В. Кулішов, Г. Осовська, І. Романків, В. Савчук	Зменшення активів (грошових коштів) або збільшення зобов'язань	8	16
2	В. Адамовська, К. Безверхий, Л. Білецький і О. Білецький, В. Гордополов, М. Грещак та О. Коцюба, В. Дерій, Н. Задорожна, І. Івакіна, В. Івашкевич, Л. Ільченко, С. Кафка, Г. Кіндрацька і М. Білик, Т. Костенко і С. Підгора, О. Крушельницька, О. Куцигіна, О. Лотиш, Л. Мельник, Є. Мних, Л. Нападовська, Г. Нашкерська, М. Огійчук і В. Плаксієнко, С. Онисько і П. Марич, Г. Осадча, М. Пушкар, І. Романець, М. Скрипник, Т. Тігова і Л. Селіверстова, Н. Ткаченко, А. Турило і Ю. Кравчук, Ч. Хорнгрен і Дж. Фостер, А. Череп, Г. Чубірка, О. Юрченко	Вартість використаних ресурсів в процесі господарської діяльності	33	66
3	Ф. Бутинець, М. Вахрушина, О. Мошковська	Загальноекономічна категорія, що характеризує використання різних речовин і сил природи	3	6
4	В. Козак	Одна з важливих категорій управлінського обліку та якісної оцінки діяльності підприємства	1	2
5	Д. Кучмач, В. Лень, Я. Соколов, Н. Черткова, П. Юхименко і В. Федосов	Все, що витрачає підприємство	5	10
Σ	Всього:		50	100

Розподіл досліджених літературних джерел відповідно до підходів до визначення поняття «витрати» наведено на рис. 1.

Рис. 1. Розподіл досліджених літературних джерел відповідно до підходів до визначення поняття «витрати»

Відповідно до узагальнених даних (табл. 1), найбільш поширеною у вибірці є інтерпретація витрат як вартості використаних ресурсів в процесі господарської діяльності. Таке визначення надають 66 % авторів (В. Адамовська, К. Безверхий, Л. Білецький і О. Білецький, В. Гордополов, М. Грещак та О. Коцюба, В. Дерій, Н. Задорожна, І. Івакіна, В. Івашкевич, Л. Ільченко, С. Кафка, Г. Кіндрацька і М. Білик, Т. Костенко і С. Підгора, О. Крушельницька, О. Куцигіна, О. Лотиш, Л. Мельник, Є. Мних, Л. Нападівська, Г. Нашкерська, М. Огійчук і В. Плаксієнко, С. Онисько і П. Марич, Г. Осадча, М. Пушкар, І. Романець, М. Скрипник, Т. Тігова і

Л. Селіверстова, Н. Ткаченко, А. Турило і Ю. Кравчук, Ч. Хорнгрен і Дж. Фостер, А. Череп, Г. Чубірка, О. Юрченко).

Згідно з даними табл. 1, поширеною є інтерпретація економічної сутності витрат як зменшення активів (грошових коштів) або збільшення зобов'язань підприємства. Її надають 8 % авторів (А. Алексєєва, О. Буфетова, Є. Гнатенко і Т. Бурова, М. Кузьміна, В. Кулішов, Г. Осовська, І. Романків, В. Савчук).

На думку Д. Кучмач, В. Лень, Я. Соколов, Н. Черткова, П. Юхименко і В. Федосов (5 % досліджених джерел), витрати – це все, що витрачає підприємство.

Не можна не погодитися з підходом вчених-економістів Ф. Бутинець, М. Вахрушена, О. Мошковська (3 % досліджених джерел), які розглядають витрати як загальноекономічну категорію, що характеризує використання різних речовин і сил природи.

Аналізуючи підходи до визначення сутності витрат в довідковій літературі (табл. 1), слід зазначити, що автор – В. Козак (1% досліджених джерел) розглядає витрати як одну з важливих категорій управлінського обліку та якісної оцінки діяльності підприємства.

Розглянувши і узагальнивши підходи різних авторів, можна запропонувати таке визначення сутності витрат – це загальноекономічна категорія, що визначає вартість ресурсів, які підприємство використовує в процесі здійснення своєї господарської діяльності та є статтею як фінансової, так і внутрішньогосподарської (управлінської) звітності підприємства.